

3. Mètodes i eines d'avaluació digital en l'entorn virtual d'aprenentatge (VLE)

3.4 Portfolios i informes d'avaluació

(Adaptat d'Avaluació: Introducció als portfolios dels estudiants > Mòdul 1 > Lectura: Què són els portfolios?, ASCD (2011), Aprèn, ensenya, lidera. PDONLINE)

INTRODUCCIÓ

Hi ha moltes raons per recórrer als portfolios a l'aula. Les creences o objectius personals motivaran el seu ús. Els portfolios també es poden utilitzar a l'aula de diverses maneres: com a eina per mostrar el creixement acadèmic dels/de les estudiants al llarg del temps; proporcionar proves concretes dels èxits del seu autor; desenvolupar habilitats de raonament d'ordre superior, etc.

Sigui quin sigui el motiu de l'ús de portfolios, Carol Rolheiser, Barbara Bower i Laurie Stevahn (2000), les autores del llibre *The Portfolio Organizer*, subratllen que “identificar el propòsit del portfolio és una decisió essencial que influirà en moltes facetes l'organització del portfolio” (pàg. 2). En altres paraules, sense un propòsit o objectius clars per al portfolio, no es poden establir tots els altres aspectes del portfolio, com ara el tipus, el públic i el període de temps.

DEFINICIÓ

- **Portfolios** : els portfolios es poden definir com “una col·lecció proposada de treball de l'estudiant que mostra els esforços, el progrés i els assoliments de l'estudiant en una o més àrees” (Paulson, Paulson i Meyer, 1991, pàg. 60). Un portfolio és una potent eina d'avaluació, ja que es basa en la recollida sistemàtica i sovint multimodal del treball d'un estudiant. A més de representar una àmplia gamma de competències, els portfolios també poden diferir en aparença, estil o presentació, proporcionant així evidència dels assoliments dels/de les estudiants pel que fa als resultats d'aprenentatge predefinitos.

PORTFOLIOS - CARACTERÍSTIQUES PRINCIPALS

Un veritable portfolio estudiant ha de contenir tres característiques essencials:

1. Ha de ser un recull de treballs produïts per un alumne/a individual.
2. Les col·leccions s'han d'escollir amb una finalitat en ment, no simplement seleccionades a l'atzar.
3. Cada treball ha d'anar acompanyat d'un full de reflexió on l'alumne/a descrigui

TIPUS DE PORTFOLIO

- **Portfolio de creixement:** se centra en el desenvolupament i creixement de l'estudiant al llarg del temps, i “continuarà proves de lluita, fracàs, èxit i canvi” (Rolheiser, Bower i Stevahn, 2000, pàg. 4).
- **Portfolios de treball:** serveixen com a banc de retenció per al treball en curs dels/de les estudiants abans que es traslladi a una pantalla o un portfolio d'avaluació o s'envii a casa amb l'estudiant. Aquest tipus de portfolios pot ajudar els/les estudiants a reflexionar sobre el seu treball, pot ajudar els/les professors/es a avaluar les necessitats dels/de les estudiants i es pot presentar per demostrar el creixement dels/de les estudiants al llarg del temps o presentar l'evidència dels punts forts i febles de l'estudiant.
- **Mostra, mostra o portfolios dels millors treballs:** conté mostres del millor treball de l'estudiant. Escollides per l'alumne, es poden presentar al professor/a les peces que han fet sentir orgullosos els/les alumnes i que demostren el seu màxim nivell d'assoliment. Els millors portfolios de treballs es poden recollir durant diversos cursos acadèmics perquè l'estudiant també pugui mostrar el treball al professor/a del curs següent. Els estudiants de secundària també poden utilitzar portfolios durant les entrevistes amb possibles col·legis o empresaris. Els millors portfolios de treball poden incloure treballs produïts per l'estudiant en diferents disciplines acadèmiques, així com alguns exemples d'activitats extraescolars que ajuden a mostrar les habilitats de l'estudiant. Per exemple, escriu Danielson i Abrutyn (1997), mentre que els portfolios poden contenir tasques escrites, vídeos, projectes, currículums i testimonis dels estudiants, també poden incloure "un projecte d'escoltes o un poema escrit a casa" (pàg. 4).

- **Portfolio d'avaluació:** documenta principalment el que han après els/les alumnes, mostrant la seva capacitat per dominar els objectius del currículum. És important fer coincidir la selecció d'elements per al portfolio amb els resultats. “Per exemple”, escriuen Danielson i Abrutyn (1997, pàgs. 3-4), “si el currículum especifica escriptura persuassiva, narrativa i descriptiva, un portfolio d'avaluació hauria d'incloure exemples de cada tipus d'escriptura. De la mateixa manera, si el pla d'estudis demana la resolució de problemes matemàtics i la comunicació matemàtica, aleshores el portfolio inclourà entrades que documentin tant la resolució de problemes com la comunicació, possiblement a la mateixa entrada”.

Com que els portfolios d'avaluació són una evidència del rendiment de l'estudiant i, en algunes situacions, serveixen com a criteri per a decisions importants, com ara la graduació de l'escola secundària, "és essencial que els procediments utilitzats per avaluar el treball dels/de les estudiants al portfolio compleixin els estàndards de validesa i fiabilitat.", escriuen Danielson i Abrutyn (1997, pàg. 6). Això vol dir que és important desenvolupar “rúbriques amb criteris clars i descripcions de diferents nivells de rendiment” (Danielson i Abrutyn, 1997, pàg. 6) sobre les quals s'avaluaran els portfolios.

BENEFICIS DE L'ÚS DE PORTFOLIOS

Molts/es professors/es dubten inicialment a introduir l'avaluació del portfolio a l'aula per por que la planificació, la recollida, l'emmagatzematge i la interpretació dels portfolios dels/de les estudiants augmentin exponencialment la seva càrrega de treball. Tanmateix, els/les que han utilitzat l'avaluació de portfolios suggereixen que la recollida i l'avaluació de portfolios normalment combina l'avaluació i la instrucció, sense augmentar necessàriament el temps i l'esforç dels professors. Però, per què passar per tots els problemes d'implementar portfolios d'estudiants a la vostra aula quan les proves tradicionals han existit durant tant de temps per ajudar-nos a avaluar què estan aprenent els/les estudiants? Robert Tierney, Mark Carter i Laura Desai (1991) van estudiar l'ús de portfolios al sistema escolar local durant tres anys abans de descriure els beneficis dels portfolios respecte a les proves tradicionals a l'avaluació de portfolios

a l'aula de lectura i escriptura. Les diferències entre aquests dos tipus d'avaluació es poden resumir a la taula següent.

Portfolios	Tests
Represent a wide range of student work in a subject area.	Usually cover a limited content area and may not be a true representation of the student's knowledge.
Allow students to be actively involved in assessment.	Are scored mechanically or by teachers, with little or no student input.
Allow for student differences.	Examine all students on the same dimensions.
Encourage partnerships among students and teachers.	Are controlled by the teacher.
Are designed with student self-assessment as a goal.	Do not include student self-assessment.
Focus on improvement, effort, and achievement.	Usually focus on achievement only.
Integrate assessment with the learning process.	Separate assessment from the learning process.

A diferència de les proves, els portfolios ofereixen oportunitats de col·laboració entre estudiants, professors i fins i tot pares. Per implicar els/les estudiants en el procés de desenvolupament del portfolio, els/les professors/es poden fer que els/les alumnes reflexionin sobre el seu treball i després demanar-los que escullin el millor treball per a un portfolio. Els/les professors/es també poden utilitzar portfolios per ajudar els/les estudiants a entendre i apreciar el procés d'aprenentatge o per passar de proves de llapis i paper a avaluacions més holístiques.

Informes d'avaluació _ Com a millor pràctica, o com a requisit d'acreditació institucional, els programes d'estudis han de definir els resultats d'aprenentatge dels/de les estudiants i avaluar periòdicament fins a quin punt els/les estudiants estan aconseguint els resultats d'aprenentatge esperats per al programa. Els programes individuals, sota la guia de les seves universitats, poden crear els seus propis horaris per garantir que s'avaluin tots els resultats d'aprenentatge definits per

a un programa. Per tant, els informes d'avaluació són importants. Normalment són de caràcter descriptiu i analític i es basen tant en directrius estructurades com en rúbriques.

PRESENTACIÓ DE LA DIAPOSITIVA – “3.4_ Portfolios i informes d'avaluació”

EXEMPLES DE MILLORS PRÀCTIQUES

Les bones pràctiques en l'àmbit de l'avaluació del portfolio es centren en les reflexions dels/de les estudiants. La prova que l'estudiant està en sintonia amb els resultats que s'espera d'ell, el portfolio, ja sigui en paper o en format electrònic (e-portfolio), ha de mostrar els punts forts i febles de l'estudiant a partir dels components seleccionats i de les reflexions derivades de ells/elles, per aconseguir resultats predefinitos. A continuació es mostren exemples d'informes d'avaluació:

- Paguyo, C., Quinlan-Wilder, T. (2020). Assessment Report, June 2020, University of Denver, Office of Teaching and Learning.
- The University of North Carolina at Chapel Hill (n.d). Student Learning Outcomes Assessment Reports Instructions and Examples, Office of Institutional Research and assessment.
- Plantilla d'informe d'avaluació (2022) Universitat Depaul, Chicago.
- Llista de verificació de l'informe d'avaluació 00

CONSULTA EL QUE HAS APRÈS – 3.4_ Portfolios i informes d'avaluació

ACTIVITAT PRÀCTICA

Quan els/les estudiants no estan acostumats a crear portfolios digitals, pot suposar un gran repte per a ells. Proveu-ho primer i creeu el vostre propi portfolio d'ensenyament digital per identificar els aspectes que poden generar limitacions entre els/les estudiants. Una portfolio d'ensenyament digital és una col·lecció d'evidències de la vostra docència, totes accessibles en línia i normalment es crea per a la reflexió personal (creixement personal), l'autodesenvolupament

(formatiu, fixació d'objectius, progrés en el temps, noves habilitats pedagògiques) i/ o mostrant èxits docents (evidència de creixement professional).

Per crear el vostre propi portfolio d'ensenyament digital heu de tenir en compte:

- **Mantenint-ho senzill però dinàmic** – crear un document visualment atractiu, recorrent a diferents tipus de contingut (fotografia, text, il·lustracions, dibuixos tècnics, pàgines web, animacions, gràfiques, etc.);
- **Creant una secció diferent** – és més fàcil explorar un portfolio quan es divideix en categories significatives
- **Destacant el vostre treball més significatiu:** els treballs seleccionats mostren el vostre perfil docent i els que han obtingut elogis dels companys no s'han de deixar de banda.
- **Explicant una història** - Oferiu informació sobre per què va triar la vostra carrera professional, les vostres experiències laborals, etc.

MATERIAL PER A MÉS LECTURA

- Green, J., Wyllie, A., & Jackson, D. (2013). Electronic portfolios in nursing education: A review of the literature. September 2013, *Nurse Education in Practice* 14(1) DOI:10.1016/j.nepr.2013.08.011
- Chaudhuri, T. & Cabau, B. (Eds.) (2017) *E-Portfolios in Higher Education. A Multidisciplinary Approach*. Springer.
- Liu, K. (2020). *Critical Reflection for Transformative Learning: Understanding e-Portfolios in Teacher Education* (English edition). Springer.
- <https://www.edglossary.org/portfolio/>
- Palomba, C. A. & Banta, T. W. (1999). *Assessment Essentials: Planning, Implementing, and Improving Assessment in Higher Education*. Higher and Adult Education Series. Jossey-Bass, Inc., San Francisco: CA.

MATERIALS ADDICIONALS

- <https://www.podbean.com/ew/pb-z4y9s-11fc29a> (Podcast - Tea for Teaching - ePortfolios)

REFERÈNCIES

- Danielson, C. & Abrutyn, L. (1997). An Introduction to Using Portfolios in the Classroom. ERIC, ISBN: ISBN-0-87120-290-5
- Tierney, R. J., Carter, M. A. & Desai, L. E. (1991). Portfolio Assessment in the Reading-writing Classroom. Christopher-Gordon Publishers. ISBN 0926842080.
- Rolheiser, C., Bower, B., & Stevahn, L. (2000). The Portfolio Organizer: Succeeding with Portfolios in Your Classroom. ERIC. Ascd Publishers. ISBN: ISBN-0-87120-374-X.
- Paulson, F. L., Paulson, P. R., & Meyer, C. A. (1991). What Makes a Portfolio?, Educational Leadership, 48 (5), (pp. 60-63).